

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה**תמ"ש 31832-01-23 ואח' נ' א'**

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת שירלי שי**התובעת:****א' א' – באמצעות בנה נ' א'****מכח ייפוי כח מתמשך****באמצעות ב"כ עוה"ד יהונתן קניר****נגד****הנתבע:****ג' א'****באמצעות ב"כ עוה"ד סיגל בר אל ועוה"ד יגאל גבאי**

חקיקה שאוזכרה:

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018: סע' 29 ומ

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 132(11)(ד), 132(א), 132(ב), 132(ג), 132(ז), 132(א), 32(ח), 48

מיני-רציו:

* הכרעה לעניין סמכות בנה של התובעת לנהל תביעה בשם התובעת מכח ייפוי כח מתמשך, כנגד בנה האחר.

* כשרות משפטית ואפוטרופסות – ייפוי כח מתמשך

תביעה שהגיש נ' בנה של התובעת, בשם התובעת (אשה כבת 81 שנים), מכח ייפוי כח מתמשך לטובתו (שנכנס לתוקף), למתן צו מניעה האוסר על הנתבע, ג' – בנה האחר של התובעת, ללון בבית התובעת או ביחידת הדיור הסמוכה לביתה. הנתבע כופר בסמכות של נ' להגיש את התביעה בשם אימו, מכוח ייפוי הכוח המתמשך ועותר להורות על ביטולו של ההליך, על ביטולן של ההחלטות שנתקבלו במסגרת ההליך וחייב התובע בהוצאות.

ביהמ"ש לענייני משפחה פסק כי אין מניעה שבדין להמשיך את ניהול ההליך על ידי נ', בשם האם, מכוח ייפוי כוח מתמשך, מהטעמים הבאים:

בחינת ייפוי הכח המתמשך מעלה כי האם מינתה את התובע כמיופה כוח לטפל בכל ענייניה - הרכושיים, הרפואיים והאישיים. יש בכך בכדי להעיד כי האם סמכה על התובע שיטפל בכל ענייניה. במסגרת ההנחיות המקדימות פירטה האם את הנחיותיה, ואין ברשימה זו כל הוראה הקובעת כי לא ניתנת למיופה

הכוח האפשרות להגיש בשמה הליכים משפטיים. יתר על כן, האם קובעת בהנחיות המקדימות כי במידה ותוגש על ידי איזה גורם ו/או מי מקרובי משפחתה ו/או ילדיה, בקשה למנות לה אפוטר' שאינו התובע, היא מתנגדת לכך ומבקשת, בכל תוקף, לכבד את רצונה על פי יפוי הכוח המתמשך ולא למנות לה אפוטר', ואם יוחלט אחרת, אזי בקשתה שהאפוטר' שימונה יהיה התובע. כידוע, מינוי אפוטר' הוא הליך משפטי, ומהוראה מקדימה זו ניתן להשליך על כך שהאם למעשה מאפשרת ומאשרת לתובע לנהל הליך משפטי בשמה.

סעיף 132(א) לחוק הכשרות קובע כי מיופה כוח מוסמך לקבל בשם הממנה כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים שאותה היה הממנה רשאי לבצע. מסעיף זה אנו למדים כי ניתן לנהל באמצעות יפוי כוח מתמשך הליכים משפטיים; **סעיפים 132(ב) ו-132(ג)** מונים את הפעולות שמיופה הכוח אינו מוסמך לבצע בשם הממנה, וניהול הליך משפטי, בוודאי כזה המתנהל בעניינו, אינו מופיע בסעיפים. ובעניינו, יתר על כן, כאמור, אין בייפוי הכוח המתמשך שערכה האם הנחיה מקדימה, מפורשת או חד משמעית, האוסרת על מיופה הכוח להגיש תביעה בשם הממנה.

משהאם סמכה על התובע ומינתה אותו כמיופה כוחה לכל ענייניה, ובהתאם להוראות המקדימות הנ"ל, מירב הסיכויים שלו הייתה נשאלת בקשר לניהול הליך משפטי בשמה, באופן מפורש, בעת חתמה על יפוי הכוח המתמשך, תשובתה הייתה חיובית.

במצב דברים זה ניתן לקבוע כי התובע מוסמך להגיש בשם האם תביעה זו, ולנהל את ההליך המשפטי, ולמעשה לסיים בכך החלטה זו.

במקרה דנן בית המשפט לא הסתפק בהוראות החוק ועל מנת למנוע חשש, ולו קל שבקלים, של ניגוד עניינים בניהול ההליך המשפטי על ידי התובע, בשל מערכת יחסים עכורה עם הנתבע, הוא אף מינה לאם אפוטרופוס לדין. עמדתה של האפוטר' לדין, על אף שהשתנתה עם הזמן, בקשר לאופי שהייתו של הנתבע בבית האם, ועל אף שהצביעה על בעייתיות במערכת היחסים שבין התובע לנתבע, לא קבעה כי התובע נוהג בניגוד עניינים, בוודאי לא באופן אשר מחייב את ביטול ההליך על ידו, ואף להיפך. לפי עמדתה התובע דואג לרווחת האם ומטפל בה לדבעי.

לפיכך, ומבלי לקבוע מסמרות בתוצאות ההליך בסופו ו/או לקבוע מי רואה את טובת האם לנגד עיניו ומי מונע גם, או רק, מאינטרסים אחרים, אין מניעה שבדין להמשיך את ניהול ההליך על ידי התובע, בשם האם, מכוח יפוי כוח מתמשך. יחד עם זאת, משבית המשפט הכריע בשאלת הסמכות, יכול הנתבע להגיש עמדתו לגבי אופן המשך ההליך.

הנתבע חוייב בהוצאות התובע, בסך של 5,000 ₪.

החלטה

1. התביעה שבכותרת עניינה בצו מניעה האוסר על הנתבע, מר ג' א', ללון בבית התובעת או ביחידת הדיור הסמוכה לביתה, הגב' א' א' – אימו, אשה כבת 81 שנים בעת מתן החלטה זו.
2. התביעה הוגשה באמצעות בנה הנוסף של התובעת, מר נ' א' - אחיו של הנתבע, מכוח יפוי כח מתמשך, עליו חתמה התובעת, לטובתו, שנכנס לתוקף ביום 31.10.2022.
3. בפניי שאלת סמכותו של מר נ' א', להגיש את התביעה בשם אימו, מכוח יפוי כוח מתמשך.

4. לשם הנוחות מר נ' א' יקרא בהחלטה זו "התובע" ואילו מר ג' א' יקרא "הנתבע", כאשר התובעת, אימם של הצדדים, תיקרא "האם".

רקע משפטי בתמצית:

5. ההליכים בין התובע לנתבע החלו בהליך ה"ט 46227-11-22 (להלן: "ההליך הקשור"), בו עתר התובע להרחיק את הנתבע, בטענות של מעשה אלימות כנגדו. במסגרת העתירות עתר התובע להרחיק את הנתבע גם מבית האם, נוכח היותו מיופה כוחה, הדואג לה, בין היתר בביתה, בטענה שאם הנתבע יתקרב לבית האם ו/או ישהה בו, תימנע ממנו האפשרות לדאוג לה.

6. הנתבע הכחיש את כל הטענות לאלימות והתנגד למתן צו האוסר עליו להגיע לבית האם, ואף עמד על כך שהאם רוצה את קרבתו, מבקשת שיגור ביחידת הדיור הסמוכה לביתה, תוך שמבהירה רצונה זה במפורש.

7. יחד עם זאת הגיעו התובע והנתבע להסכמות, שניתן להן תוקף של החלטה, לפיהן תמונה לאם אפוטי' לדין, אשר תגיש עמדה בשמה לגבי המחלוקת בין האחים בראי טובתה, תוך בחינת מצבה להביע רצון חופשי, ועד להחלטה אחרת, הצו שניתן במעמד צד אחד, האוסר על הנתבע להתקרב לבית האם, יעמוד בתוקפו.

8. בדיון נוסף שהתקיים בתיק הקשור, לאחר שהוגשה עמדת האפוטי' לדין, הגיעו התובע והנתבע להסכמות נוספות, שניתן להן תוקף של החלטה, בקשר לזמנים בהם יהיה רשאי הנתבע להגיע לבית האם, ללא נוכחות התובע. זמנים אלה לא כללו אפשרות לינה של הנתבע בבית האם.

9. **ביום 24.4.24** התקיים דיון במעמד הצדדים, בתיק שבכותרת, בבקשת התובע למתן צו מניעה זמני. בסופו ניתנה החלטה המורה כי ההסכמות אליהן הגיעו התובע והנתבע, בהליך הקשור, בדבר זמני שהייתו של הנתבע בבית האם, יוותרו על כנן, תוך שתוגש עמדה עדכנית של האפוטי' לדין.

10. בדיון שהתקיים במעמד הצדדים ביום 18.7.24 עתר התובע למתן פסק דין בהליך שבכותרת, ואילו הנתבע כפר בסמכותו של התובע לנהל את ההליכים המשפטיים בשם האם. לפיכך, נתבקשו הצדדים להגיש סיכומים קצרים לענין הסמכות ומכאן החלטה זו.

11. במקביל, עומד ותלוי בין הצדדים הליך נוסף, תביעת הנתבע לביטול ייפוי הכוח המתמשך.

עיקרי טענות התובע:

12. כל מטרת ההליך הוא להגן על טובת האם ורווחתה, ולאפשר לתובע למלא את תפקידו כמיופה כוחה.

13. הנתבע לא טען, לאורך כל הדרך, לרבות במסגרת הליך ה"ט, בו הגיעו הצדדים להסכמות, לענין חוסר הסמכות. לא זו אף זו, הנתבע, לאחר שהליך הגישור לא צלח, הגיש בקשה

- דחופה להסדרת ביקוריו בבית האם, במסגרתה שב והצהיר כי הוא פועל, מתחילת ההליכים, בהתאם להסכמות ולהחלטות שנתקבלו.
14. רק בדיון שהתקיים ביום 20.3.2024 ולאחר שהחליף את באי כוחו, העלה הנתבע לראשונה את שאלת הסמכות, לפיכך, [ומשתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי תשע"ט](#) – 2018 (להלן: "תקנות סד"א") קובעת כי טענה של חוסר סמכות יש להעלות בהזדמנות הראשונה לאחר הגשת כתב התביעה, מנוע הנתבע מלהעלות טענה זו.
15. יתר על כן, [סעיף 48 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#), תשכ"ב – 1962 (להלן: "חוק הכשרות"), אליו מפנה הנתבע לשם ביסוס טענתו לחוסר סמכות, מתייחס למוסד האפוטרופסות ולא לייפוי כח מתמשך.
16. [סעיף 132\(ז\) חוק הכשרות מעניק הן לאפוטרופט והן למיופה הכוח, את הסמכות לנקוט בפעולה משפטית בין האדם הממנה לבין קרוביו של האפוטרופט/מיופה הכח, בהתאם לאישור בית המשפט, ובענייננו, כלל החלטות בית המשפט חלוטות והן מהוות למעשה אישור בית המשפט לניהול ההליך.](#)
17. במסגרת ההליכים מינה בית המשפט לאם אפוטרופט לדין אשר מייצגת את קולה כך שמינוי זה מבטל כל טענה של ניגוד עניינים שקיים לכאורה בהליך זה.
18. טובתה של האם מהווה עיקרון על המצדיק ומחייב את ניהול ההליך, אשר משקף באופן מוחלט את טובתה ורווחתה. לגבי רצונה של האם טוען התובע כי הוכח על ידי האפוטרופט לדין כי האם אינה מסוגלת להביע את רצונותיה, ולראיה, כאשר יכולה הייתה להביע רצונה, בחרה בתובע להיות מיופה כוחה.
19. בסוף סיכומיו עתר התובע ליתן פסק דין בתיק, בהתאם לחומר המצוי בפני בית המשפט, בטענה כי הוגשו כבר תסקירים, קיימות עמדות אפוטרופט לדין, התקיימו מספר דיונים וההליך מתנהל כמעט שנתיים.
- עיקרי טענות הנתבע:**
20. [סעיף 48 לחוק הכשרות קובע כי אין האפוטרופט מוסמך לייצג אדם שהוא מונה כאפוטרופט מבלי שבית המשפט אישר זאת מראש.](#)
21. [בסעיף 132\(11\)\(ז\) נקבע, לגבי ייפוי כוח מתמשך, כי הוראות \[סעיף 48\]\(#\) יחולו בשינויים המחויבים, לענין פעולה משפטית בין הממנה לבין מיופה הכוח, ודי בהוראה זו כדי להצביע על כך שהתובע מנהל את ההליך בחוסר סמכות ועל כן יש למחוק את תביעתו ולבטל את ההחלטות שניתנו עד כה במסגרת ההליכים שמנהל התובע בשמה.](#)
22. טענות התובע כאילו החלטות חלוטות שניתנו על ידי בית המשפט, גם על פי בקשותיו של הנתבע, מעידות על אישורו של בית המשפט להליך, דינן להידחות.
23. יתר על כן, לפי דוח האפוטרופט לדין, שמונתה לאם במסגרת ההליכים, רצונה שהנתבע יתגורר עימה ביחידת הדיור הצמודה לבית מגוריה. גם העו"ס, שהגישה תסקיר, הביעה את רצון האם שהנתבע יבקר אותה בביתה ועל כן אף המליצה על הגעת הנתבע באופן חופשי וללא הגבלה לבית האם, לרבות בשבתות וחגים.

24. חרף רצונה של האם, הגיש התובע את ההליך דנן, תוך שימוש לרעה בייפוי הכח המתמשך.
25. אם לא די בחוסר הסמכות של התובע בניהול ההליך, התנהלותו לאורך כל ההליך מלמדת על שימוש לרעה בהליכי משפט תוך הפרת הוראות החוק. כך למשל מפר התובע את [סעיף 32ז\(א\)](#) לחוק הכשרות הקובע כי על מיופה הכוח לפעול בשקידה, במיומנות ובתום לב ולא לטובת ענייניו שלו. לטענת הנתבע התובע עושה שימוש בחוק על מנת להתנגח בנתבע בשל סכסוך אישי בין השניים. כך גם מפר התובע את [סעיף 32ח\(ו\)](#) לחוק הכשרות הקובע כי על מיופה הכוח לפעול בדרך שתאפשר לממנה לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.
26. כתשובה לטענות התובע לגבי מועד העלאת הטענה לחוסר סמכות משיב הנתבע כי טענה זו אינה רלוונטית לסוגיה דנן משום שלא מדובר בטענה לחוסר סמכות מקומית.
27. לפיכך, עותר הנתבע להורות על ביטולו של ההליך, על ביטולן של ההחלטות שנתקבלו במסגרת ההליך וחייב התובע בהוצאות.

דיון והכרעה:

28. כבר בראשית פרק זה אציין כי בחינת ייפוי הכח המתמשך, עליו חתומה האם, מעלה כי האם מינתה את התובע כמיופה כוח לטפל בכל ענייניה - הרכושיים, הרפואיים והאישיים. יש בכך בכדי להעיד כי האם סמכה על התובע שיטפל בכל ענייניה.
29. במסגרת ההנחיות המקדימות פירטה האם את הנחיותיה, ואין ברשימה זו כל הוראה הקובעת כי לא ניתנת למיופה הכוח האפשרות להגיש בשמה הליכים משפטיים.
30. יתר על כן, האם קובעת בהנחיות המקדימות כי במידה ותוגש על ידי איזה גורם ו/או מי מקרובי משפחתה ו/או ילדיה, בקשה למנות לה אפוטר' שאינו התובע, היא מתנגדת לכך ומבקשת, בכל תוקף, לכבד את רצונה על פי ייפוי הכוח המתמשך ולא למנות לה אפוטר', ואם יוחלט אחרת, אזי בקשתה שהאפוטר' שימונה יהיה התובע. כידוע, מינוי אפוטר' הוא הליך משפטי, ומהוראה מקדימה זו ניתן להשליך על כך שהאם למעשה מאפשרת ומאשרת לתובע לנהל הליך משפטי בשמה.
31. [סעיף 32ו\(א\)](#) לחוק הכשרות קובע כי מיופה כוח מוסמך לקבל בשם הממנה כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים שאותה היה הממנה רשאי לבצע. מסעיף זה אנו למדים כי ניתן לנהל באמצעות ייפוי כוח מתמשך הליכים משפטיים.
32. [סעיפים 32ו\(ב\) ו-32ז\(ג\)](#) מונים את הפעולות שמיופה הכוח אינו מוסמך לבצע בשם הממנה, וניהול הליך משפטי, בוודאי כזה המתנהל בעניינו, אינו מופיע בסעיפים.
33. ובעניינו, יתר על כן, כאמור, אין בייפוי הכוח המתמשך שערכה האם הנחיה מקדימה, מפורשת או חד משמעית, האוסרת על מיופה הכוח להגיש תביעה בשם הממנה.
34. משהאם סמכה על התובע ומינתה אותו כמיופה כוחה לכל ענייניה, ובהוראות המקדימות שבה וחזרה על רצונה זה, באופן שגם אם בית המשפט יחליט שיש למנות לה אפוטר' היא מבקשת שימונה התובע, מירב הסיכויים שלו הייתה נשאלת בקשר לניהול הליך משפטי בשמה, באופן מפורש, בעת חתמה על ייפוי הכוח המתמשך, תשובתה הייתה חיובית.

35. **במצב דברים זה ניתן לקבוע כי התובע מוסמך להגיש בשם האם תביעה זו, ולנהל את ההליך המשפטי, ולמעשה לסיים בכך החלטה זו.**
36. במקרה דנן בית המשפט לא הסתפק בהוראות החוק ועל מנת למנוע חשש, ולו קל שבקלים, של ניגוד עניינים בניהול ההליך המשפטי על ידי התובע, בשל מערכת יחסים עכורה עם הנתבע, הוא אף מינה לאם אפוטרופוס לדין.
37. עמדתה של האפוטרופוס לדין, על אף שהשתנתה עם הזמן, בקשר לאופי שהייתו של הנתבע בבית האם, ועל אף שהצביעה על בעייתיות במערכת היחסים שבין התובע לנתבע, לא קבעה כי התובע נוהג בניגוד עניינים, בוודאי לא באופן אשר מחייב את ביטול ההליך על ידו, ואף להיפך. לפי עמדתה התובע דואג לרווחת האם ומטפל בה לדבעי.
38. הצדדים שניהם הרבו בסיכומיהם לענין מהות התביעה – האם נכון ליתן את הסעד המבוקש – צו מניעה, או לאו. משהחלטה זו אינה עוסקת בעתירה העיקרית של ההליך דנן, אין מקום לדון בטענות אלה, וטענותיו של כל צד שמורות להם להמשך ההליך.
39. יחד עם זאת, בית המשפט בהחלטתו על הגשת סיכומים ביקש את עמדתם לגבי המשך ההליך. התובע כאמור עתר למתן פסק דין בהתאם לחומר המצוי בתיק, ואילו הנתבע, כפי שניתן להבין עת עתר לביטול ההליך מחוסר סמכות, לא התייחס לשאלה זו.
40. לפיכך, ומבלי לקבוע מסמרות בתוצאות ההליך בסופו ו/או לקבוע מי רואה את טובת האם לנגד עיניו ומי מונע גם, או רק, מאינטרסים אחרים, אין מניעה שבדין להמשיך את ניהול ההליך על ידי התובע, בשם האם, מכוח ייפוי כוח מתמשך. יחד עם זאת, משבית המשפט הכריע בשאלת הסמכות, יכול הנתבע להגיש עמדתו לגבי אופן המשך ההליך.
41. למעלה מן הצורך יאמר כי בית המשפט לא מתעלם מטענות הצדדים לגבי מועד העלאת הטענה של חוסר סמכות, יחד עם זאת החלטה זו, אשר קובעת כי התובע מוסמך לנהל את התביעה בשם האם, מכוח ייפוי כוח מתמשך, מייתרת את הדיון בשאלה עליה חלוקים הצדדים, ובוודאי דוחה את עתירת הנתבע לביטול החלטות שיפוטיות שניתנו בעבר (עליהן אגב לא הוגשו בקשות רשות ערעור).
42. נוכח כל האמור הריני מורה כי בסמכותו של התובע לנהל את ההליך בשם האם.
43. עתה נותר לנתבע להגיש עמדתו בקשר להמשך ההליך, בתוך 7 ימים, האם ניתן ליתן פסק דין על פי החומר המצוי בתיק.
44. נוכח התוצאה אליה הגעתי, ישא הנתבע בהוצאות התובע, בסך של 5,000 ₪.
45. **מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.**

ניתנה היום, א' כסלו תשפ"ה, 02 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.

שירלי שי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)